
Univerzity budou dostávat peníze na více let dopředu, plánuje Fiala

Univerzity budou dostávat peníze na více let dopředu, plánuje Fiala

11.11.2012 zpravy.iDNES.cz Strana 0 Zprávy / Domácí, autor: iDNES.cz, Jan Jiříčka

Vysoké školy nebudou dostávat peníze od státu z roku na rok, ale na více let dopředu. Má jim to umožnit lépe plánovat svou činnost. S novinkou počítá prvotní návrh novely zákona o vysokých školách. Zástupci škol navržené změny spíše chválí, chtějí však počkat na podrobnější verzi.

Ministerstvo školství chce takzvané kontraktové financování zavést od 1. ledna 2016. Univerzity by předložily své rozvojové plány a investiční záměry a podle nich by dostaly peníze minimálně na tři roky dopředu. Vyplyvá to z třístránkového výchozího dokumentu k zákonu, který vysoké školy dostaly na konci října.

Univerzitám by tato změna pomohla, protože například letos kvůli nejasnostem se státním rozpočtem do poslední chvíle nevědí, kolik dostanou peněz na příští rok. "Školy by mohly lépe plánovat na více let dopředu a nemusely by žít neustále v nejistotě," říká předseda Studentské komory Rady vysokých škol Miroslav Jašurek.

Odpadla by tím i současná povinnost utratit do konce roku celý rozpočet, což často vede k tomu, že školy nakupují zbytečnosti. "O kontraktové financování velmi stojíme," souhlasí rektor ČVUT Václav Havlíček.

Stát navíc chce při financování univerzit stále více zohledňovat jejich kvalitu, nastínil na začátku akademického roku premiér Petr Nečas (více čtete zde). Dnes podle počtu mezinárodních výměn či úspěšnosti absolventů získávají pětinu prostředků, zbytek podle počtu studentů. Komunikace resortu se nástupem Fialy zlepšila, tvrdí školy

Ministerstvo si od klíčového zákona slibuje, želepší podmínky pro fungování vysokých škol, posílí jejich autonomii a sníží administrativní zátěž. Univerzity se budou muset profilovat buď jako výzkumné, profesní, nebo všeobecně-akademické. Návrh počítá i se snadnějším slučováním škol. "Je to krok správným směrem. Umožní to studentům bez problémů dostudovat," říká prezident Asociace soukromých vysokých škol Alois Houdek.

Představitelé univerzit vítají, že s nimi ministerstvo pod vedením Petra Fialy reformu probírá výrazně více než za jeho předchůdce Josefa Dobeše. "Komunikace se stoprocentně zlepšila. Za Dobeše to bylo trochu dogmatické a chaotické," míní Houdek. Podle Havlíčka sice exministr se školami diskutoval, ale nerespektoval jejich připomínky. "Když se dohodly na nižších úrovních kompromisní změny, tak přišel pan ministr a znova tam vnutil svou počáteční představu," uvádí rektor ČVUT.

Podle prorektora VŠE a předsedy Rady vysokých škol Jakuba Fischera Dobeš razil změny s názorem, že na školách je něco špatně a je potřeba je více kontrolovat. "Teď se étos reformy změnil. Základ je v hledání problémů a jejich řešení. Neumím předjímat, jestli se na konci shodneme, a pokud ne, zda ministerstvo ustoupí, nebo si to prosadí. Vidím ale zájem o komunikaci a společnou snahu se k něčemu dopracovat," míní Fischer.

Školy však zároveň krotí optimismus s poukazem na to, že zatím dostaly jen velmi obecný nástřel změn. "S těmi body jde většinou souhlasit, ale jejich konkrétní interpretace do paragrafovaného znění může být taková, že vyvolá nesouhlas a vášně," říká Havlíček. Jašurek navíc upozorňuje, že zákon je potřeba připravit velmi obezřetně i s ohledem na to, že řada změn se projeví až po několika letech. Kolik budou studenti platit zápisné, se zatím nerozhodlo

Fialův úřad chystá také zákon o finanční pomoci studentům, podle kterého by si mohli brát na náklady spojené se studiem výhodné půjčky. Přípravuje se i novela zavádějící zápisné. Zatím však není jasné, kdy budou všechny tři materiály hotové. Nečas sice na začátku října tvrdil, že vláda bude o vysokoškolském zákoně jednat do konce roku, tento termín se ale spíše nestihne.

Zástupci Rady vysokých škol se ve čtvrtek kvůli návrhu sešli s náměstkem ministra Tomášem Hrudou, další jednání budou následovat. "Jakmile budou rozhovory ukončeny, zapracujeme připomínky a návrhy a připravíme návrh novely, kterou představíme veřejnosti. Ohledně zákona o finanční pomoci studentům probíhají jednání s ministerstvem financí," říká mluvčí resortu Marek Zeman. Dál se bude jednat i o výši zápisného, se zavedením školného vláda nepočítá.

Vysoké školy původní Dobešovy reformní návrhy výrazně kritizovaly. Jejich protest vyvrcholil Týdnem neklidu na přelomu letošního února a března. Fiala po svém nástupu v červnu zákony o vysokých školách a finanční pomoci studentům stáhnul k přepracování. V aktuálním návrhu sice řada předchozích změn zůstala, školy však věří, že v něm například nebude úmysl, aby třetinu členů správních rad univerzit vybíralo ministerstvo.

V Česku v současnosti působí 75 vysokých škol (zhruba dvě třetiny tvoří soukromé subjekty). Celkem na nich studuje téměř 400 tisíc studentů.

Ministerstvo však školám před začátkem tohoto akademického roku doporučilo, aby přijaly o deset procent méně studentů .